

Bogen er oversat fra engelsk af Chr. Dahlerup Koch, der gennemgående skriver et ret letflydende dansk, men når det kommer til tekniske og videnskabelige betegnelser, synes oversætteren ikke altid at være opgaven voksen. Utvivlsomt har oversætteren kun haft kort tid til rådighed, men en del simple korrekturfejl og forkerte tekniske betegnelser burde være undgået. I en kort oversigt bag i har oversætteren søgt at give en mere populær forklaring på en lang række af de tekniske og videnskabelige problemer i Antarktis, her er der dog så elementære fejl og misforståelser, at man kun kan beklage, at oversætteren ikke i tide havde rådført sig med en fagmand.

Bortset fra disse skønhedspletter er det en bog, der kan anbefales til alle, som interesserer sig for geografisk forskning i marken.

Børge Fristrup.

Schlüter-August: Atlas des Saale- und mittleren Elbegebietes. 1. Teil. Verlag Enzyklopädie Leipzig, 1958. 25×40. Teksthefte: 55 s. DM 75,-.

Grundlaget for dette atlas er et Mitteldeutscher Heimatlas, nærmest af historisk-geografisk karakter, som blev udarbejdet i mellemkrigsårene. Derved fremkommer nogle vanskeligheder, som giver sig til kende bl. a. i den geografiske afgrænsning.

Arbejdet indeholder flere interessante og nyttige kort, f. eks. fremstilling af nedbørsforholdene, der på en klar måde viser det nedbørsfattige område langs floden Saale, samt et kort over »Den Tyske Demokratiske Republiks politiske inddeling« 1945–50 og efter 1952.

Iøvrigt er dette bind af værket præget af historisk-kartografisk fremstilling.

Niels Nielsen.

Bos-Niermeyer: Schoolatlas der gehele aarde. Veertigste Druk v. F. J. Ormelung. J. B. Wolters, Groningen, 1959. 24×39. 44 kortblade.

Når dette iøvrigt særdeles smukke skoleatlas omtales her, skyldes det, at det indeholder en samling kort vedrørende Holland, som har interesse også for danske geografer. De er meget righoldige, vel disponerede og ajourført. Eksempel: Europoort, den store, nye, påbegyndte udhavn for Rotterdam, og kortene over Ijsselmeer med omliggende poldere.

Niels Nielsen.

Alexander von Humboldt. Studien zu seiner universalen Geisteshaltung. Festschrift zur Alexander-von-Humboldt-Feier, in Berlin am 18. und 19. Mai 1959. Herausgegeben von Joachim H. Schultz für die Gesellschaft für Erdkunde zu Berlin. Verlag Walter de Gruyter & Co., Berlin 1959. 18×25 cm. 277 s. DM 34,-.

I anledning af 100-års-dagen for Alexander von Humboldts død afholdtes en højtidelighed den 18.–19. maj 1959 i Berlin, og Gesellschaft für Erdkunde udgav en samling afhandlinger vedrørende Humboldts gerning med bidrag fra en række lærde, både fra Tyskland, U.S.A. og Ecuador.

Selvom der allerede foreligger en meget omfattende litteratur om Alexander von Humboldts personlighed og gerning, rummer dette festskrift adskilligt nyt og interessant. Man får et meget stærkt indtryk af hans

vidtspændende ånd og hans store omhu, arbejdsevne og systematiske talent. Han placeres derigennem i det store naturvidenskabelige gennembrud fra slutningen af det 18. og begyndelsen af det 19. århundrede, og hans gerning som videnskabelig grundlægger og nybygger belyses også gennem de resultater, som de nye studier af arkiverne og dagbøgerne har givet.

Niels Nielsen.

Friedrich Müller & Otto Fischer: Das Wasserwesen an der Schleswig-Holsteinischen Nordseeküste. Dritter Teil: Das Festland. Im Auftrage des Ministers für Ernährung, Landwirtschaft und Forsten des Landes Schleswig-Holstein. Berlin 1955. 19×27 cm.

I 1917 begyndte udgivelsen af en række værker med fællestitlen: »Das Wasserwesen an der Schleswig-Holsteinischen Nordseeküste«, idet professor Fr. Müller efter livslange studier opnåede offentliggørelsen af 1. bind, omfattende Halligerne, af et kæmpeværk, hvortil han havde indsamlet et meget stort materiale.

Efter Fr. Müllers død blev dette fortsat og gennemført af dr. Otto Fischer, og værket bærer med rette under hovedtitlen begge forfatters navne. Det er dog klart, at langt det største forfattermæssige arbejde er udført af Otto Fischer.

I årene 1938–39 udkom således 7 bind om øerne i området, og endelig er værket nu i årene 1955–1958 afsluttet med 7 bind, der omhandler fastlandskysten.

Det i flere henseender enestående værk er kun muliggjort derved, at to mænd har ofret størstedelen af deres liv på med omhu og troskab at indsamle, registrere og sammenstille et uhyre stof, og dertil kommer, at både Müller og Fischer havde indgående kendskab til områdets topografi.

Man får et begreb om omfanget ved at erfare følgende om indholdet af værkets tredje del:

Band 1: Sonderprobleme des Küstenraumes.	346 sider
Band 2: Nordfriesland.	416 sider
Band 3: Eiderstedt.	328 sider
Band 4: Stapelholm und Eiderniederung.	268 sider
Band 5: Dithmarschen.	328 sider
Band 6: Elbmarschen.	332 sider
Band 7: Hydrographie des Küstengebietes.	314 sider

Den pågældende region er en af de ejendommeligste geografiske regioner i Europa, fordi landskabet gennem ca. et årtusind er blevet præget af menneskenes kamp for at erobre livsmuligheder langs tidevandskysterne ved landvinding og ved beskyttelse mod stormfloder. Bygning af verfer og diger, sluser, afvandingskanaler, havne og boliger har mødt meget store vanskeligheder på grund af naturforholdenes meget specielle karakter. Tilpasningen til træfattigdom og manglen på sten er et andet karakteristisk træk; sejladsen, fiskeriet, kvægavlen, fåreavlen og den senere kombination med kornavl er vigtige træk i den erhvervsmæssige udvikling.

Også i national henseende er området interessant. Det er et indvandrings-område, hvor Friserne kom til at spille en stor rolle som bærere